

HIRDETÉSEK.

• Hirdetési pénsek és a hirdetés körüli pauszok
valamint a lap szerkesztéséről illető
minden körülmények ide intézendők.

Bármentő levelek csak ismert kéréstől
fogadtnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Hirdetési ár:

Helyben hához, hordra vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hétre	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Országos hirdetői egységi beiktatás 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitólár 4. számú petitorát 20 kr.

Hirdetést vagy reklámet magában foglaló
ajánlatok ára 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Csütörtök, Szeptember 18.

181. szám.

A király köszönete.

Ó Felsőge a Debreczen és Nagyvárad
városa lelkes fogadtatásáért, a következő:
Szapary gróf miniszterelnökhöz intézett királyi
kéziratban fejezi ki fejedelmi köszönetét:

Kedves gróf Szapary!

Az alattvalói szeretet, hű ragaszkodás
és lojalitás oly sokféle jelei, melyekkel
a legközelebbi múlt napokban a vidéken
mindenütt, kiválóan pedig Nagyvárad és
Debreczen városokban találkoztam, nagy
megelégedésemre szolgálta és mindenkor
örömteljesen fogok azon, bár kevés óráról
megemlékezni, melyeket, már hosszabb idő
óta táplált óhajom teljesítésében, e helyeken
tölttem.

Megbizom Önt, hogy a hazafias hű
érzelmeinek ily szívrható s Általam mindenkor,
de különösen a magyar Alföld és főközpontjaiban
nagyrabecsült nyilvánulásaiért, mindazokkal,
kik e szívélyes és lelkes fogadtatásban
versenyeztek, első sorban pedig a fennevezett
két város derék lakosságával, fejedelmi mélyen
érezett köszönetemet és elismerésemet tudassa.

Kelt Székelyhídon, 1890. évi szeptember
hó 15-én.

Ferencz József, s. k.

Nemesen egyszerű, szívből fakadó szavak
ezek, s a királyi kézirat minden során
meglátszik, hogy Ó Felsőge nem hangzatos
hideg szavakkal akart eleget tenni a formalitá-
sáknak, a minthogy fogadtatása is több
sokkal több volt a pusztán megkövetelhető
udvariasságnál, — hanem az őszinte, szívből
jött lelkes hódolatnyilvánításokért fejezi ki,
igazán átértett fejedelmi köszönetét.

S ez a kézirat első nyilvánulása szívélyes
bucsu szava öntözésének, hogy azt a napot,
melyet Debreczenben töltött, nem fogja
elfeledni.

Ne is feledje el soha, s ha hazánk egy-
egy roszakarója meg akarná ingatni ő felsége

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Jeremiáda.

Zokogja: Julius.

Az én kedves kollégám lakodalmán akar-
tam volna én ezt elmondani, de hát a legokos-
sabbat eszelekedték, a mi csak két szerelmes
embertől kitalálható, hogy egészen csendben,
lakodalmi zaj nélkül esküdtek egymásnak
örök hűséget.

Minek is oda az idegenek profán lármaja,
a hol két szerető szív beszél egymásnak örök
üdvösségről, örök boldogságról.

És így az én tőzstomat is csak levélben
élvezhette, ha ugyan ráért olvasni.

Szólt pedig az a következőképen:
— Kedves férj barátom! Hát még te
sem tudtad elkerülni a sorsodat! Hát semmi-
féle nagyság nincs kivéve a végzet szeren-
csétlen sakkhuzásainak sorsa alól!

Szegény szerencsétlen barátom! Férj
vagy. Szinte hihetetlenül hangzik e szó,
mikor leírom. Te, a ki annyiszor gunyoltad az
emberiség és szerencsétlen osztályát, hát te is
közéjük léptél!

Emlékezel-e arra az erős fogadásra, a
mit évekkkel ezelőtt tettünk a Nagyerdő zö-
ld lombos fái alatt, hogy sohasem nősülünk meg.
Tudod, mikor meghallottuk, hogy az a szende
kis barna menyecske, akiről azt hittük, hogy
maga az ártatlanság, az is szarvakat növeszt
a férjjeiről.

Vagy arra emlékezel-e, mikor ebéd utá-
nonként egy egy piccoló mellett közösen
meggyeztünk benne, hogy a feleség csak
akadály lenne szellemünk röptének, kolonc
a fantáziánk, nyárspolgári függelék s füg-
getlen szabad életünk bilincse.

Vége, vége „elfeledve” a dal, melyre
egykor tanítottalak!

Ki kísér engem azután a kulisszák közti

szívében irántunk való jóakarátát, jussanak
neki eszébe azok a napok, mikor az ország
szíve dobbant meg, s a nagy magyar Alföld
kellős közepén, a tösgyökeres magyarság aj-
kán, ellenállhatlan, elementáris erővel zúgott
a szeretet s alattvalói ragaszkodás tiszta,
őszinte hangja.

Ébredjünk!

Debreczen szept. 18.

(Z—i.) A magyar ember élehetlen-
sége miatt temérdek a panasza, a jajve-
székelés. A hegyek méhének kimeríthe-
tetlen kincseit, a rengeteg őserdőknél
tementelen termékeit, a folyóvizeknek és
patakoknak ingyen kínáló hajtó erejét,
a földalatti érzék alkatosságait, a gyako-
riati tudományoknak elveit és utmutatásait
nem tudjuk, nem akarjuk iparunk,
kereskedelmünk, erdő- és mezőgazdasá-
gunk fejlesztésére, saját javunk, boldo-
gulására oly módon és oly mértékben
főhasználni, a mint azt érdekeink meg-
kívánják, a tényezőket lehetővé tesszük,
s a mint arra a külföldön számtalan biztató
példákat találunk.

Holott ezen tényezőknél és az em-
beri ész vívmányainak okos főhasznála-
sától és értékesítésétől függ életkérdé-
sünknek megoldása, állami és nemzeti
létfünknek biztosítása, egész jövőnk.

Ezzel a közönyt, az élehetlen-
ségnek ezen kiáltó jelenségeivel — szo-
moru — nem csupán az anyagiak terén,
hanem a társadalmi életben, a szellemi
világban is lépten-nyomon, mindenütt és
minden nap találkozunk.

Az okok e terén is, legtöbbször
ugyanazok, a melyek anyagi boldogulá-
sunkat akadályozzák.

Vannak nagy íróink és nagy tudó-
saink szép számmal, a kiknek agyában
csak úgy szongannak a ragyogó eszmék,
fényes gondolatok, mint hegyeink méhé-
ben az arany; de ők hiába hoznák fel-
színre; hiába dolgoznák fel azokat: nincs

titokzatos sétéim. Ki jön el ezután velem
stróhmának a mamás színészkhöz!

Kivel osztom meg időközönként csaló-
dott szívem bánatát, egy-egy pohárka írműs
mellett a mi bohéme szálunkon a „Kis
Pipá”-ban!

Ki lesz ezután tanuja a hűtlen ked-
vek szerelmi zálogai megégetésének! Hiszen
rajtad kívül más élő lény nem bírja elviselni
az égett haj szagát. Te pedig nemcsak eltű-
red, de még közbe közbe vigasztaltad is sze-
gény barátodat, persze ilyenféle viszonzolga-
latok reményében.

Es irodalmi csillagoknak is hunyta lé-
szen. Hiába adod ki farsang előtt az előfize-
tési felhívásokat — a tánczó s férjhez me-
nendő kisasszonyok nem fognak sietni elő-
fizetni.

Óh mit is eszelekedtél te szerencsétlen
ember. Hát az uzsonnák s a kedves vacsorák
itt is ott is — ahol mindenütt tüntető szíves-
séggel bálnak a legényemberrel.

Es az „Operász”-ok és „Regalia mediá”-k
amikkel lánytulajdonos apák kínálgattak uton
utfélen — azután azok az illatos levélkék,
halvány és setét rózsaszínűek, ylang-ylang és
pacsuli illatúak.

Meg azok a várakozások 10 fok Celsius
hidegben a színházi előcsarnokban és mind,
mind a többi kedves dolog — amiről neked
mind le kell mondanod.

Egy-egy hűtlenné vált szerető fölött
érett bánatunkat se fojtjuk többé pezsgő pa-
lacok durrogásával elhalgattatni — se a Ma-
gyari fukkal nem huzatjuk többet együtt
holdvilágos nyári és csillagatlan téli éjszaká-
kon a csalfák ablakai alatt, hogy...

„Ha rád ajkam átkot szórna
Sohsem szerettelek volna”

A kalabriás parti melletti kibizkedé-
saknak is vége szakad. Délutánonként nem
kísérheted élénk figyelemmel a játékosokat,

a mely pártolja őket, nincs tőke,
közönség, a mely ezen szellemi kohók fenntartását,
megélhetését biztosítsa. Az az hogy van
közönség; csak a közönségben hiányzik
az érdeklődés, a lelkesültség s annak
tudata, hogy a szellemi élvezet művelt
emberre nézve ép úgy létszükségletet
képez, mint a mindennapi kenyér.

Társas életünk ép olyan kifejtetlen,
hátramaradott, mint az irodalmi és az
anyagi.

Ezt is a közöny, a minden ember-
nek önmagának való élése, az egyleti
élet, az egészséges demokratikus társas
értéktelenség, iránti érzéketlenség és a köl-
csönös bizalmatlanság öli el; de leghalá-
losabb ellensége az arisztokratizmusnak
penészes, ódon szűk falai közé szorult
dohos levegője.

Ez alul Magyarországnak talán egyet-
len egy városa sem tesz kivételt; még
azok sem, a melyek a legdemokratikusabb
alapon, a polgárság közös, vállvetett te-
vékenysége folytán fejlődtek ki és fej-
lődnek tovább.

Nem kell messze mennünk; még ki
sem kell mozdulnunk saját tűzhelyünkől,
hogy megtaláljuk az imént elsorolt oko-
kat; meglássuk a társas életnek egyol-
dalu, csendes fejlődését.

Ime itt van Debreczen.

Bizonyára felette kemény ítéletnek,
tulzolt állításnak fogják találni a közle-
ményben foglaltakat az én igen tisztelt
debreczeni polgártársaim.

Hivatkoznak majd a számanélküli
téli és nyári táncmulatságok tömeges
látogatottságára; a mindenféle egyletek,
társulatok és körök nagy számára, ezek
tagjainak sokaságára; a kávéházak és
vendéglők zsúfoltságára; a korzók és séta-
terek élénkiségre s végül azt kérdezik
büszke önérteltem tőlem: Uram! hát olyan
magunkba zárkózott arisztokraták vagyunk-
é hát nem lelkesülünk-é mindenféle közü-
gyekért? hát nem a megtestesült demok-

— odahaza kell ülnöd, nap, nap után, családi
ebédek és vacsorák lesznek osztályrészeid —
pezsgő és cigány — piccoló kávé és nagy
adósságok nélkül.

Es én leszek csendes, nyugodt boldo-
ságnak nem minden irigység nélküli ki-
biceze...

Csak néha foglak mégis irigyelni. Mi-
kor a kegyetlenül kikeményített ingbe nem
tudom majd bel-tenni a gombot — ilyenkor
mindég eszembe fogsz jutni te hűtlenül elpár-
tolt barát, akinek kedves kis felesége kinö-
dik már az ilyesmikkel.

Igy szólt az én részvét nyilatkozatom
és bucsulevelem az én kedves volt agglégény
kollégámhoz, aki most már evez a családi
élet boldog révpártja felé — én pedig itt
maradtam a parton egyedül, magam. Itt rin-
gatnak a hullámok előttem is egy rakás ki-
kötött csolnakot. Rajtok a reményesség zöld
vitorláit büszkén dagasztja a szellő — mo-
solygó alakok hivatogólag intgetnek, — s jó
előre biztatnak, hogy ne féljek a vihartól, zi-
vatartól, biztosan eljutatnak a családi bol-
dagság kikötőjébe — de nekem valami jó
nemző sugja a fülembe:

Maradj te csak a szárazon, biztosabb ott!

Isten veled. Szerencsés szellők lengessék
csolnakodat — s enyhe szellők csókolgassák
veded együtt a kedves aranyhaját.

En pedig megyek vissza vigasztalást
keresni illatavesztett szerelmi emlékeim, mo-
solygó arcu arczképeim, és hervadt rózsáim
lomtárába.

Talán ha végig nézve azokat elgondolom,
hogy egytől egyig valamennyi lóvá tett —
megvizsgálatódom, hogy még mindig a száraz
földön vagyok.

Mert erősen sejtem, hogy azzal járom

rataság-é mindez, hát nincsen é nálunk
kifejtett társas, élénk egyleti élet?

Én azt válaszolom az ellenvetésekre,
hogy, ha kivülről néz az idegen benmün-
ket: önöknek ad igazat Tisztelt Uram.

Hanem a dolognak főcriteriumát be-
lőlről keressük. Azt mutassák meg, mit
csinálnak Önök azokban az egyletekben;
miként teljesítik az alapszabályoknak az
„Egylet célja” című §-ában kifejezett
feladatot; miről foly a társalgás a ká-
véházakban, miről a korzón és a mi szín-
tén nem lényegtelen — hogyan mulat-
nak azokon a népes bálokon.

Én úgy tudom, hogy a legtöbb egy-
let, társas kör működése alig áll egyéb-
ből mint a nagy hűbóval való megalaku-
lásból s azután a szép csendes, álmado-
zásból, meg a tagsági díjak beszédéséből.
Az érdeklődés, az egyleti életben való
részvétel csakhamar megcsappan; új ta-
guk nem jelentkeznek, a régieket is alig
lehet együtt tartani.

Épen ez a sajnos, minduntalan is-
métlődő jelenség az, a miről én ezzel
szólni ki, vánok.

Tehát újra hangoztatom, hogy az
egyleti élet fejletlen, csak pang. Mert
nem tudunk belé elevevességet önteni, nem
igyekezzünk az érdeklődést iránta ébren
tartani, s azt minél szélesebb körre ki-
terjeszteni. Holott az anyag, a tőke hoz-
zá bőven meg van; csak akarni kellene,
hogy a magunk javára, a közjóra értéke-
sítsük.

Kinos meglepetéssel értesültem vala-
melyik nap, hogy az aug. 1-én ide köl-
tözött vas uti üzletvezető és é-
sz em ély zete maga akar egy tár-
sas kört alakítani, a hol szórakozást ta-
láljanak.

Kérdeztem: miért? Hát nincsen-é itt
kaszinó? Polgári kör? Jogász- és tiszt-
viselői kör?

— Elhisszük, hogy van s mi szíve-
sebben lépnénk be azokba. De ha nem

meg legjobban akinek tanuk előtt fogom el-
mondani, hogy szeretem.

Ne de remélhetőleg az is meg fogja
járni.

Csak húzzuk az igát.

(Beszélés.)

Irta: Karczag Vilmos.

[Folytatás.]

Elég az hozzá, hogy szép szóval meg-
vette a kisasszony szívét, ki egyszer csak
igent mondott, „Mert hát hiába beszéltek nekem
hogy ő ösmeri már az életet. Dehogy ösmer-
te, gyermek volt, a kinek szívcsökéjét könnyű
megnyerni szép szóval. Tudta is az azegény,
hogy mit csinál, mi várhat reá? Meg aztán
mit tegyen az ilyen magára maradt árva?
Koldulni menjen? Vagy kegyelemkenyérén
tengődjék át az életét? Mert ha azt várja,
míg hozzá illőbb, alkalmatos ember kéri meg
a kezét, addig könnyen megvénülhet. Az el-
keseredett ember, tetszik tudni, horgot köt a
nyakára, vagy vízbe ugrik. A Margit kis-
asszony sem az egyiket nem tette, sem a
másikat, hanem még rosszabbat: odadobta
magát, ifjú életét ennek az embernek a kar-
jai közé. Talán untatja is ez a történet a
tekiutes urat? Mert hiába, apróra szedi az
ilyen vén ember a mesét.

— Nem, nem. Csak folytassa házmes-
ter úr.

Véletlenül volt még egy kassai préselt
szivarom, azzal megkínáltam, s ő folytatta.

IV.

— No volt mit beszélni az embereknek,
Nem akarta elhinni senki hogy Margit kis-
asszony a felesége lesz annak a rossz hirben
élő embernek Mikor aztán látták hogy már
mégis csak valóság lesz belőle, akkor meg
neki estek a kisasszonykának s azt mondták:

ösmertünk senkit e városban; ha senki föl nem hív bennünket a belépésre. . . .
Ime mélyen tisztelt kaszinók és társas körök! ide jött városunkba egy művelt, uri emberekből álló nagy hivatali személynét. Száznál több intelligens egyén. Számra, anyagi és szellemi súlyra tekintélyes testület, mely arról tanakodik, hogy maga alakít magának a hivatalos órák lemorzsolása és a családi kötelességek elvégzése után fennmaradó idő eltöltése végett saját külön szórakoztató együletet, miután Debreczenben a meglévő egyletek nem tartják őket arra méltóknak, hogy feljűj: idegenek, vendégek felé közeledjenek, hogy őket belépés végett megkeresésre érdemesítsék.

Az üzletvezetőség 130 tisztviselője nem azzal a szándékkal jött Debreczenbe, hogy ma itt lesznek s holnap máshová szállanak, mint a vándor madár, mint a vigécz; nem azzal, hogy külön társadalmat képezze a debreczeni nagy társadalomban, elszigetelje magát a „Hungária“ vörös kőfalai közé, családi szűk hajlékaikba, és jó borokat mérő korsókat pipafüstös szobáiba.

Hanem jöttek meleg rokonszenvvel Debreczen iránt; jöttek azzal a reménységgel, vágygyal és elhatározással, hogy nem idegenek és szálló vendégek, hanem állandó lakosok, jó polgártársak, a városnak, új otthonuknak hű fiai kívánnak lenni; — megosztván velünk örömet és szenvedést, együtt élvezvén a városi élet jótételeményeit s együtt viselvén a közterheket.

Ne feledjük azt sem, hogy e 130 vasuti között vannak nősök, vannak leányos családapák, vannak házasulandó fiatal emberek, vannak jó pajtásnak valók; valamennyien pedig disztinguált, finom, művelt, tisztességes egyén.

Ilyen nagy tökét, a melyet a társadalomban ez az testület képvisel, megbízható mulasztás, a debreczeni társas élet fölfriessítésére, megizmosítására forgalomba nem hozni.

Az üzletvezetőség személyzetét a debreczeni társadalomnak magába kell szívnia, azzal össze kell fornia, hogy az megtalálhassa és betölthesse társadalmi életünkben azt a helyet, a mely egy ilyen előkelő testületet méltán megillet.

Csak hogy a kezdeményezés költelessége a miénk; első sorban a társas köröké.

A vendég már régen bejelentette látogatását s az előszobában várja, hogy kitárjuk előtte lakásunknak és szívünknek ajtaját, hogy karonfogva bevezessük és helylyel kínáljuk meg őt

hasonlatlan, könnyelmű teremtés, olyan sorsa ez, a melyet érdemel. Ha van rá szeme hogy olyan ember felesége legyen, a ki a cselédjével élt hat esztendeig, s a kinek három gyermeke jajgat otthon: akkor az ilyen hasonlatlan teremtésre méltó.

De azért, mikor az esküvő napja elérkezett, az egész városban nagy volt az érdeklődés. Kis városban tetszik tudni, egy-egy esküvő is nagy esemény. Lányok, asszonyok csupa kíváncsiságból sorfalat képeztek az utcán végig, a templom színiüvegéig, a patikárius előtt egész sereg uraság leste a lakodalmi menetet.

Azt tetszik gondolni, persze, hogy az esküvő csak egy simán, rendesen folyt le, miat akármilyen más esküvő. Hiszen akkor el sem beszéltem. Olyan riadalmas dolog történt, míg a lakodalmak a templomig értek, hogy még ma is borsózik a hátam, ha rá gondolok. Az emberek alighanem sejtették, hogy valami fog történni, bizonyosan azért teit meg úgy az egész utca bámulókkal. Vagy az is lehet, hogy már előre hírelték, hogy az esküvő nem fog ám olyan simán lefolyni.

Azóta sem láttam én olyan szívrepesztő históriát, pedig már a mi házukban is sok mindenféle fordult elő. A minap is felakasztva találtuk a sánta kalapost; én vágtam el a biskámmal a kötelet.

De ne térjünk el házimester ur a Margit történetétől.

Az ám. No hát tessék elképzelni: jött a lakodalmi menet, Négy öt kocsi, fellszalagozott, csifra kendőzött lovakkal. Az első kocsiiban ült a vőlegény és a menyasszony. Ezt a kocsit négy ló húzta. „Hadd irizyoljon a világ!“ — mondta nagy hetykén Márton ur. Csak azért is, megmutatja ő hogy az éli világot, a kinek telik. Ő mellette még boldog lehetne a viczispán leánya is. Iga is, hogy jól néztek ki. Nyalkán kihuzta magát, a bajuszát hegyesre kikente fente, szép fekete dolmányában olyan pecczesen ült a

A kir. tábla decentralizációjára. Az igazságügyminiszter — mint az „Ügyvédek Lapja“ írja — ma délután 5 órára értekezletre hívta össze a bpesti kir. tábla elnökét, aelnökét és az összes tanácselnököket. Az értekezletnek tárgya a jövő évi törvénykezés szünetjének megállapítása lesz. Illetékes körökben azt következtetik, hogy az igazságügyminiszter jövő évi május 1-re tervezi a táblák decentralizációjának végrehajtását.

Külföld.

Királyunk Vilmos császárnál A magyar király, német császár és szász királyok rohnstocki találkozásáról több lap már szimpatikus hangon cikkez. A Nationalzeitung figyelemreméltó álláspontot helyezkedik, mikor emlékeztet a német-osztrák-magyar szövetség további kifejtésére irányuló törekvésekre. E törekvéseknek fontos gazdasági háttérük van s azt kívánják hogy 1892-ben a kereskedelmi viszonyok is újra rendeztessenek. A fenálló szövetséget jelenlegi formájában is át lehet dolgozni és kiegészíteni, Ferencz József őfelségét Boroszóba érkezésekor a polgári és katonai hatóságok fejei fogadják ünnepelesen a pályaudvarban, majd a császár fogja üdvözölni. Délután 3 óraker a felségek különvontan Königszelten és Striegum át Rohn stockba mennek, hová este 7 óraker érkeznek meg. A rohnstocki kastélyban ebéd lesz.

Rabszolgakereskedő németek. A Times legutóbbi azon szenzációs hírt közölte, hogy Keletafrika német részében a szultánnak a rabszolgakereskedést illetőleg kibocsátott rendelete daczára is a rabszolgakereskedést a német hatóságok, határozott beleegyezésével nyitlan üzik, és hogy a rabszolgakereskedés csak a tenger felől van eltiltva. E hirre vonatkozólag a Post megjegyzi, hogy a szultán rendelete a német védterületen hatálytalan nem bír. A közhatalmat a német biztos gyakorolja. Mig ez más intézkedéseket nem tesz, az eddigi jogviszony változatlanul érvényben marad. A rabszolgakereskedésnek közvetlenül és egyszerre való megszüntetésére Németországban senki sem gondolt. A birodalmi gyűlés tárgyalásai alkalmával is előszórták, hogy a rabszolgakereskedést csak fokozatosan és a fenálló jogviszonyok kiméltése mellett lehet csak megszüntetni.

A magyar-szerb viszony javulását várják a magyar és szerb miniszterek közvetlen érintkezésével, melyeknek alkalmá a Vaskapu ünnepies megnyitása volt. A szerb miniszterelnök ismételten biztosította a magyar minisztereket, hogy kerülni akar mindent, a mi a szomszédi viszonyt zavarhatná. Viszont magyar részről biztosított a szerb kormány hogy a sertésbeviteli kérdésben, a mennyire csak a rendőri tekintetek megengedik, könnyítés fog beállani. — A Pol. Corr. felelősi hogy a magyar kormány a román kormányt is meg akarta hívni a Vaskapu megnyitására de a román miniszterek, Károly király távolléte következtében, ez idő szerint nincsenek otthon, Bukarestben.

Az orosz hadgyakorlatok. Az Oroszországban besorozott rekruták száma most — mint a varsói lapok jelentik — ötezerrel nagyobb, mint az előző évben E szaporodás oka a hadügyminiszter egy rendelete. A Volhíniában tartott orosz zárógyakorlatok kltéségei közel hat millió rubelre rúgnak. A cár hat napot töltött a spalai kis vadászkastély-

menyasszonya mellett, mintha ő lett volna a megye földesurasa. Nagy fekete villogó szemével olyan dacosan, kihívóan tekintett szűjjel, mintha mindenkitől azt kérdezte volna az ő erőszakos hangjára: „No hát kinek mi baja velem?“

Hát a menyasszony? — Az szegény megadással, okosan türe a sorsát. Sápadt volt egy kicsit, a szomszédom, a ki mellettem állott, mintha azt is észrevette volna, hogy a szemek ki vannak sirva; de biz' én csak azt láttam, hogy az ajkai mosolyognak Jó kedve van, gondoltam, ő tudja, mit csinál, bizonyosan tudja, hogy van az legjobban.

A templom-utczáig nem volt semmi baj. De ott aztán elkezdődött a riadalom. Láttuk, hogy egy parasztosan ültözött fiatal menyecske fut a kocsior után. Szinte fuldoklott már a nagy futásban, a haja kibomlott, a rubája összegyűrődött, s a fejéről lecsuszott a tarka kendő s úgy lobott utána; jobb kezével egyre meléhez kapkodott, a ballal meg mint valami vitorlával könnyített magának a futásban. Az emberek elsőrnyűköttek, összesugtak, némelek föl-fölszisszentek, egy-egy „baj“ kiáltást is lehet hallani; de azért senki se állta utját annak az asszonynak. Pedig tudta mindenki, hogy ki az az asszony, s hogy miért szalad olyan esztét vesztetten. A régi szeretője volt a vőlegénynek. Márton Gábor észrevette a kocsiból, hogy veszelj környékezi, látszott rajta, hogy meglippen egy kicsit s nem feszít már olyan nagyon

— Hajts! jobban! — nógatta egyre a kocsiát.

A szegény Margit kisasszony ezalatt fölve nézett körül, látta, hogy az embersokaságba izgatott mozgolódás keletkezik, egyes hangokat hallott, a melyek a megdöbbenésnek, részvétnak, félelemnek a hangjai voltak; látta, hogy vőlegénye kénytelenül fesszeng s idegesen kiabál a kocsióra, majd hogy a gyeplő után kap, s ostorával iszonyú suhintással maga csap a lovak közé, s a mint egy pillanatra

ban a cár és cárné további utazásának diszpozíciót eglyelőre titokban tartják.

Portugál mozgalom. Portugáliában zavaros állapotok vannak, a melyek a monarchiát megdöntéssel fenyegetik. — A képviselőházban a mult napokon kinos jelenetek játszódtak le az Angolországgal kötendő egyezmény benyújtásakor; az utczákon pedig a köztársaságiak és a katonaság között véres összeütközés volt. A legújabb hivatalos táviratok szerint általános kormányválság tört ki. A beteg király elfogadta a Serpa Pimentel kabinet lemondását s az új kormány alakításával Abren Krizosztomot bizta meg. — A hivatalos táviratok azt is jelentik, hogy az ország egy részében sinos a rend megzavarva. — Magán hírek szerint azonban a rendőrség legutóbb nagy arányú és messze terjedő összeesküvést fedezett fel, mely egyenesen arra irányult, hogy a trónt megdöntse s a monarchiát megszüntesse. Az összeesküvők a köztársaságot akarták kikiáltani, melynek elnökévé Ceolbo tábornok volt kijelölve. A terv kivételét csak a király felgyógyulása hiusította meg, mely előbb következett be, mint az összeesküvők gondolták. A köztársasági párt néhány vezetőjét elfogták.

Napi hírek.

Adakozások a tüzkárosultak javára.

— A „Debreczeni Ellenőr“ gyűjtése. —
Legutóbbi gyűjtésünk eredménye:
204 frt 56 kr.
Ujabb adakozott:
E. A. ur 1 frt — kr.
Eddigi összes gyűjtés 205 frt 56 kr.

— Királyi elismerés a hadseregnek. Őfelsége a székellyhídi hadgyakorlatok befejezésekor nagy elismerésben s díszér-tben részesítette a hadsereget, s különösen a magyar honvédséget, s legmagasabb elismerésének két királyi kéziratban adta kifejezését. Az egyiket Albrecht főhercegrehez intézte, s ebben fejezi ki a felség „legteljesebb megelégedését melegköszönettel“ a 6. és 7. hadtest záróhadgyakorlatának igen tanulságos, a komoly harc esetéhez lehetőleg alkalmazkodó keresztülvételért. Azután megdicséri a hadsereg és magyar honvédség minden fegyver nemeinek magatartását, a rendes, kiképzést és a menetelési képességet. A kézirat így végződik.

„Megbizom kedvességedet, hogy a két hadtestparancsnoknak, az összes, az épen befejezett hadgyakorlatokon résztvett tábornokoknak és csapatparancsnokoknak, valamint az összes legénységnek megelégedésemet, a vezérkar főnökének pedig sokoldalú és sikerítő közreműködéséért különös elismerésemet azonnal tudtal adja.“

A József főhercegrehez intézett királyi kézirat pedig a következő:

Kedves rokonom, József főherceg ur! Székelyhíd vidékén tartott hadgyakorlatok befejezése után küönös megelégedésemmel szolgál, az ezen gyakorlatokban résztvett honvédeapatoknak jó kikészülést, a fentartott rend és szabotosság miatt teljesen megelégedésemet kifejezni és kiemelhetni, hogy nemcsak a részleges kiképzésben és a kisebb csapatok vezetésében, hanem a nagyobb had-

hátra tekintett, látta azt a lángban égő asszonyt is, a ki vad futással igyekezett utólni öket.

Azt hiszem, egyszerre eltálatta a helyzetet, mert halásápadt lett, s reszkette fögőzött a vőlegény karjába. Az feléje fordult s igyekezett megnyugtanni.

Iszonyú volt azt látni, tekintetes uram mikor az a boldogtalan asszony elérte a kocsi sarogját, s borzasztó örült kacagással belecsimpaszkodott, s vitette magát is a templom elé, miközben egyre ordított, mint egy veszett állat, rábődülve arra a gazemberre, a ki megcsalta, arra a szegény árva gyermekre, a ki ártatlan volt. Bizony mondom, hogy a vér is megfagyott bennem, mikor a vőlegény iszonyú helyzetében, a kezében levő ostorral hátraesapott, s az ostor szíjja vért fakasztott a futó asszony arczából. Jaj, hogy nézett az ki. A szeme vérből forgott s az ajkai szinte habot vertek, arczáról meg csurgott a vér. De azért a sarogját erőse tartotta s futott a kocsival együtt, a mig bírta. Mikor aztán nem bírta már, akkor huzatta, vonszoltatta magát, mint valami élettelen tömeget, de a saroglyát nem bocsátotta el, mintha csak odakötöztek volna.

A nép futának eredt, tolongás támadt, mindenki egyszerre akart oda érkezni a templom elé, hogy láthassa a mi történni fog. Pedig már bizony nem sok történt. A vőlegény lángvörös arczal leugrott a kocsiból, kisegítette a félig elalélt menyasszonyt, a kivel forgotta a világ, s sietett fel a lépcsőn a templomba.

Az az asszony, mire megérkeztek, összerogyott, s csak az egészen a közel állók hallhatták, mikor csaknem öntudatlan állapotában morgogta:

— Gazember! Gazember!

Az esküvő megcsétt. De bizony senki sem irigyelte Margit kisasszonyt. Én magam megsirattam szegénykét.

Vége köv

testek vezetésében is nagyon lényeges és örvendetes előmenetek lettek téve.

Ezen szép eredményben felismerem egy-egy Kedvességének magyar honvédségem-harcszerű kiképzésére mindenkor irányuló ösztönzését, valamint a csapatok öntevékenységet és kötelességűségét. Kedvességének sohasem lankadó fáradságáért legmelegebb köszönetemet mondom, megbizom önt, hogy az ezen hadgyakorlatokban résztvett parancsnokoknak és csapatoknak teljes megelégedésemet tudtal adja.

Kelt Székelyhídon, 1890. évi szeptember hó 16.

Ferencz József, s. k.

Őfelsége a hadgyakorlatok helyén is meleg köszönettel és elismerő beszéddel intézett az egybegyűlt tábornokokhoz és csapat parancsnokokhoz. A honvédségről ekkor így nyilatkozott.

„Magyar honvédségem is különös megelégedéssel töltött el. A honvéd lovasság már a korábbi években is határozottan jó volt, örvendek hogy elismerhetem, hogy az utóbbi években a gyalogság is újra nagy haladást t-t.“

— A debreczeni baromfi-kiállítás alkalma a kiállítási igazgatóság egy igen életre való intézkedést fogantatosított. Minden 30 kros belépő-jegy nemcsak a kisvasútra a kiállításához és vissza való ingyen utazásra jogosít, de egyszersmind számozva lesz és ingyenes or s j e y ü l is fog szolgálni. A nyere-ménytárgyak: értékes baromfitörzsek, galambok, madarak, kalitok, baromfi-tenyésztési eszközök és irodalmi termékek lesznek, melyeket az igazgatóság részben megvásárlás, részben a tenyésztőkötől való ajándékozás útján szerez be. Nyere-ménytárgyakat felajánlottak eddig: W a g n e r Hermina Budapest 2 törzs Plymouth-Boks tyuk fajtát 60 frt értékben, 1 törzs arany és 1 törzs fekete Bantamot 60 frt értékben. W a g n e r József Budapest 1 pár budapesti golyás galambot 5 frt értékben, 1 pár kék bibicz galambot 5 forint értékben, 1 pár vörös keringőt 5 forint értékben, 1 pár postagalambot 10 frt értékben. B ö h m Károlyné Budapest 1 törzs fehér Lángshánt 15 frt értékben, 1 törzs sárga Cochint 15 frt értékben, 1 törzs olasz tyukot 10 frt értékben. P a r t h a y Géza Budapest a „Házi szárnyasaink“ című lap 1888. és 1889-ik évi folyamából diszkutésben 3—3 példányt, „Az okserű baromfitenyésztés alapvonalai“ című művéből 3 példányt. A gyűjtés tovább folyik. Az adakozók közül hiúsük D e b r e c z e n városa sem marad ki.

— A debreczeni ref. egyház tanácstermében 1890-ik évi szeptember hó 20-dik napján d. u. 3 óraker nevelésügyi szakbizottsági ülést tart. Tárgy: egyházi árvák felvétele.

— Főiskolai ifjusági választás. A „Felsőbb tanulók olvasó-egylete“, mely a legnépesebb ifjusági egylet a debreczeni kollégiumban, tegnap tartotta alakuló gyűlését G é r e s i Kálmán felügyelő tanár elnökle alatt. A joghallgatók és theologusok egy-egy jelöltet léptettek fel, kik körül csoportosultak aztán az ifjuság többi tagjai is. A theologus párt jelöltje S z a b ó Béla 3 th. volt, mig a jogások ismét K ö r ö s s y Bertalan 3 jh-t léptették fel, ki már két éven keresztül viselte tisztségét közmegeledeget és elismerést szerezve az „alma mater“ fiai előtt. — Az egylet elnöke hivatalból a főiskolai szenior, ez idén N a g y Gyula végzett theologus és segédtanár. Aelnök lett H a r c s á k Géza 3 jh. 126 szavazattal Csánky Benő esk. felügyelő 94 szavazata ellen, 32 többséggel. Főjegyzőre Bayler Kálmán 4 jh. 91, B i s z t e r s z k y Elemér 127 szavazatot nyertek, utóbbi választatott meg 36 szavazattöbbséggel. Aljegyző lett S z a b ó Péter 4 tk. 127 szavazattal Mester Albert 91 szavazata ellen, 36 többséggel. Azonkívül a főjegyzői és aljegyzői állásoknál többen kaptak egy-egy szavazatot. Könyvtárnoki állásnál K ö r ö s s y Bertalan 3 jh. 131, Szabó Béla 3 th. 94 szavazatot nyert, így előbbi választatott meg 37 szavazattöbbséggel. A nyertes párt este a Kemény János „Kis Pipá“jában győzelmi bankettet tartott és „biberum magnum áldomás!“

— A főgymnásium népessége. A debreczeni kollégium főgymnásiumának népessége az idén majd nem 20-szal több, mint az előző iskolai év közön volt; nevezetesen 585. Parallel osztály a négy alsó osztály mellé van beállítva. — A felsőbb osztályok népessége következőleg oszlik meg V. oszt. 64, VI. oszt. 57, VII. oszt. 60, VIII. oszt. 71. Mindannyian rendes tanulók.

— Katonák érkezése. A városunkban álmásozó cs. és kir. 39-ik gy. seregred holnap 11 óraker érkezik vissza a nagy hadgyakorlatokról városunkba, a 3-ik honvéd gy. ezred 9 óraker, a 2-ik honvéd huszárezred pedig 12 óraker fog bevonulni a 15-ik cs. és kir. huszárezred e hó 22-én érkezik vissza városunkba.

— A rend és mód. A király Nagyváradon léte alkalmából Békésmegye küldöttsége is tisztelgett a többi törvényhatóságokkal és a király többeket kitüntetett megszólítással. Péky Antal csabai plébánosól azt kérdezte a király, hogy: „Csaba tótajku lakossága magyarosodik e?“ mire Péky azt felelte őfelségének, hogy igenis, „annak rendje és módja szerint.“ A király mosolylyal fogadta a plébános eme kijelentését.

Végleges
KIÁRULÁS!

Velez. valódi mosó	mtrenként	22 kr.
Indiai flanel	"	35 "
Ruhaszövetek	60 cmter széles	19 "
Ruhaszövetek	dupla széles	28 "
Ószi Loden	"	38 "
Divatszövetek, tiszta gyapjuból	110 cmter széles	60 "
Ujdonság gyapjuszöv. dupla széles	"	75 "
Kammar fekete	"	75 "
Futószőnyeg	"	18 "
Jute-garnitúra, 2 ágú és 1 asztal-terítő	drbonként fit	120 "
Csípke-függöny, fehér, két szárny	"	250 "
" és krém I-a	"	250 "
" és krém I-a	"	250 "
Velour-posztó	"	160 "
Alpaca Himalaya posztó	"	4 "
Szab. brüsseli asztali szőnyeg	"	5.75 "
Tiszta selyem Cachenez	"	18 "

A legújabb és legdivatosabb, német és francia gyapjú, mosó, és divatszövetek óriási mennyiségben raktáron.

Férfi-szövet és percaill maradékokban nagy raktár.

FÜRTH és GORGE
Wien, I. Marc Aurelstrasse 3. I. Salvatorgasse 2.
Minták ingyen és díjmentesen. Nem tetsző készséggel kicseréltetik.

Király ő felsége és kísérete részére
a városháznál berendezett szobákban használt mindenféle

butorok
méréselt áron eladatnak.

Killer Ede.

Vakító fehér arccszint
gyorsan és biztosan kaphatni,

A SZEPLŐ
okvetlen eltűnik a

BERGMANN LILIONTEJSZAPPAN
használatát által, melyet egyedül Bergmann és társai Drezdában készítenek.

Kapható drbonként 45 krért Dr. Rothschnek gyógyszer-tárában és Baum Miksa üzletében.

Kiadó bolt.

Czepléd-utczán a 2155. sz. házban, szemben a gyógyszer-tárral és színházzal, napmentes északi oldalon, a ház modern átalakítása folytán egy nagy, elegáns tükör-ablak kirakatokkal ellátott 64 négyszög méter terjedelmű kiadó, mely azonban kétféle is különíthető: ez esetben az egyik boltra két, 4-4 négyszög méter kirakat és ajtó jut, a másikra egy 4 négyszög méter kirakat és ajtó, mind-egyik önálló gázvezetékekkel, vörös márványlépcső és aljzattal ellátva. Az egész már szeptember hó 15-én használatba vehető.

A debreczeni
MASON,
a városhoz alig félóra járásra
59 cat. hold (tiz és fél nyilas)
1-ső osztályu
tanya birtok
f. évi október hó 1-től haszonbérbe adatik.
Értekezhetni a tulajdonos Özvegy Tóth Ferencz-nél Czepléd-utczán 2570. sz. a.

Meidingi kályhagyár
és
ZOMÁNCZÓZÓ.

BÉCS, V. WIENSTRASSE 45.
BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT 21. (Iparudvar).
Valódi meidingi töltő-igazító és szellőztető kályhák.
(Utánzatoktól óvatik).

Igazítható kályhák 7.50-től feljebb.
Szabad. cserépkályhák, iskolai kályhák, kaszárnya kályhák és kocsikályhák.
Több szobának és egész lakosztálynak való kályhák.
Központi kályhák, központi légfűtések.
Agyagkálya ajtók, Körkönyűkók stb.

Zománczozott főzőedények
kitűnő minőségben

Kapható minden nagyobb vaskereskedésben.
Tervrajzok és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Szent-Királyi és Kalenda, Debreczen.

Padlózatok számára:
Keil Alajos
Padlózat-fénymázát

Bécsből,
mint legkitűnőbb mázó-laszert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó, szép, fényes és tartós, — 1 nagy palack ára 1 ft 35 kr.
— 1 kis " " " " 68 "

Keil Alajos Bécsből,
Viaszk-kenőcsét
mint legjobb és legegyszerűbb beeresztő-laszert kemény padló számára.
Egy kőcsőg ára 60 kr.
legmelegebben ajánlja

Szent-Királyi és Kalenda,
DEBRECZENEN, a városháza épületében.
Megrendelések olyan helyekről, hol raktárak nincsenek, Alois Keil, Wien IV. Rosselgasse 5. gyári raktárába intézendők. Egy 5 kilós esomag ára 6 ft o. é.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”
könyvkiadóhivatalában
megjelentek és kaphatók a következő könyvek

Vértési Arnold összes munkái I—VII. vaskos diszkötés. Egy-egy kötet ára	2 ft 10 kr.
a 7 kötet együtt	14 " — "
Gróf Vay Dániel „Magyarország története“ 3 vaskos diszkötet ára	7 " — "
Vértési Arnold „Páriák“ elbeszélés ára	1 " — "
Vértési Arnold „A bojár leánya“ regény 2 köt. ára	2 " — "
Vértési Arnold „Fecskefészék“ regény 1 köt. ára	1 " — "
Vértési Arnold „A jegyző kisasszony“ regény 1 kötet ára	1 " — "
Vértési Arnold „A debreczeni diák“ regény 1 kötet ára	1 " — "
Zolthay Lajos Tiszántuli egyházközségi térképe vászonra huzva (leszállított ár)	1 " 50 "
Vértési Arnold „Öngyilkosok“ elbeszélések ára	1 ft — kr.
Karczag Vilmos „Ma és mindig“ elbeszélések ára	1 " 50 "
Karczag Vilmos „Szerető szívek“ elbeszélések ára	1 " 20 "
Karczag Vilmos „Macsák“ (történetkék) ára	1 " — "
Molnár László „Egy kis város krónikája“ elbeszélések, ára	1 " 20 "
Mátray Lajos „Fazekas Mihály élete és munkái“ ára	1 " — "
R. P. O. „Titkos szerelem“ regény 1 kötet ára	— " 80 "
Bugyi Sándor debr. talyigás kalandjai 1 kötet	— " 60 "

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.